

Koljnof darovao Interaktivni muzej Gradišćanskim Hrvatom

4. – 5. stranica

FOTO: TIMEA HORVAT

Narodnosni izbori 2019

3. stranica

Prevoditeljski kamp „László Németh“

8. stranica

Dan smokve

9. stranica

Komentar

Dvadeset i pet godina narodnosnog samoupravljanja

Prošlo je 25 godina od prvih izbora za narodnosne samouprave u Mađarskoj, održanih potkraj 1994. godine. Sustav narodnosnog samoupravljanja od početnih koraka, u ova dva desetljeća doživio je promjene. Možda se djelovanje narodnosnih, pa i hrvatskih samouprava i nije tako mnogo promijenilo jer one u neku ruku i danas rade više kao kulturne udruge, a to znači da ponajviše organiziraju različite kulturne priredbe. Manje je izražen njihov rad na polju zastupanja interesa jer manje se koriste svojim pravom na suglasnost, samo rijetko ostvaruju pravo na održavanje ustanova, na uporabu materinskog jezika, ili dvojezičnih natpisa.

Uvođenjem samoupravnog sustava otvorena je mogućnost da se i u najmanjim naseljima, tamo gdje ima najmanje 25 osoba prema posljednjem popisu pučanstva iz 2011. godine, utemelji narodnosna samouprava, što znači stvaranje ustanovnog i financijskog zaleđa. Možda je ipak određena neravnomjernost u njihovu financiranju. Jer nije svejedno je li posrijedi istinska zajednica s nekoliko stotina pripadnika narodnosti u povijesnome narodnosnom naselju, ili samo dvadesetak pripadnika raštrkanih po budimpeštanskim okruzima, ili drugim naseljima. Ipak, vidimo da se posljednjih desetljeća ustalio njihov broj, pa tako i broj hrvatskih samouprava (112 mjesnih i 7 područnih).

Nasreću, od ovogodišnjih će se izbora ponovno vratiti petočlana vijeća, barem u onim naseljima gdje je broj registriranih birača veći od 100. To je opet mogućnost za uključivanje više ljudi u javni, politički život Hrvata u danome naselju. S druge strane, u drugim naseljima ostaju tročlana vijeća, što se pokazalo i prije problematičnim kod odricanja, smrti, bolesti, ako nije bilo više kandidata na listi, jer se dvočlano vijeće samo uvjetno može smatrati vijećem. Nažalost, toga je u prošlome mandatu bilo čak i u gradovima gdje je zasigurno bilo više od 100 Hrvata, ali se oni nisu registrirali.

S. B.

Glasnikov tjedan

Kako donosi HINA, 26. rujna saborski Odbor za Hrvate izvan Republike Hrvatske jednoglasno je prihvatio godišnje Izvješće o provedbi strategije i zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Hrvatske za 2018. godinu u kojem se ističe usmjerenost na zaštitu prava i interesa Hrvata izvan domovine. Tajnik Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske Zvonko Milas istaknuo je da su oni najbolji hrvatski ambasadori te da je suradnja s Hrvatima u Bosni i Hercegovini vanjsko-politički prioritet Hrvatske. Podsjetio je na projekte na području zdravlja, kulture i obrazovanja kojima se, kako je rekao, unaprjeđuje život naših sunarodnjaka i čuva njihovu nacionalnu svijest. Istaknuo je da je za 105 projekata Republika Hrvatska osigurala 24 milijuna kuna te da stalan rast novca za tu namjenu pokazuje opredijeljenost za zaštitu opstojnosti Hrvata u BiH. Također je govorio o pomoći vojvođanskim Hrvatima. Uz konkretne projekte, Ured je u svakodnevnoj komunikaciji s Hrvatima izvan Republike Hrvatske i surađuje s resornim

institucijama. Odnos s iseljeništvom utemeljen je na međusobnom povjerenju, ocijenio je Milas.

U vezi sa Zakonom o državljanstvu Milas je rekao da bi se trebalo omogućiti što brže i lakše stjecanje državljanstva potomcima naših iseljenika.

Pohvalio je pokretanje 5. programa HRT-a namijenjenog Hrvatima izvan domovine.

Odbor je razmatrao i amandmane na Zakon o hrvatskom državljanstvu po kojima osoba rođena u inozemstvu čiji je jedan od roditelja u trenutku njezina rođenja hrvatski državljanin, stječe hrvatsko državljanstvo ako u roku od pet godina od

„Odbor za Hrvate izvan Republike Hrvatske jednoglasno je prihvatio godišnje Izvješće o provedbi strategije i zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Hrvatske za 2018. godinu u kojem se ističe usmjerenost na zaštitu prava i interesa Hrvata izvan domovine.“

stupanja na snagu tog zakona podnese zahtjev za stjecanje hrvatskog državljanstva. Drugim amandmanom predloženo je da se iseljenikom smatra i osoba pripadnik hrvatskog naroda koji se iselio s hrvatskih etničkih prostora u državama u kojima je nekad bilo i područje današnje Republike Hrvatske.

Predsjednik Odbora Božo Ljubić objasnio je da se predloženi amandmanom izbjegava neprihvatljivo razbijanje iseljeničtva na one koji su se iselili s područja današnje Republike Hrvatske i onih koji su se iselili iz drugih etničkih područja u sklopu država u čijem je sastavu nekad bilo i područje današnje Republike Hrvatske.

Branka Pavić Blažetin

Pratite medijske platforme Medijskog centra Croatica!

MEDIJSKI CENTAR Croatica

www.glasnik.hu
 Tiskano izdanje Hrvatskoga glasnika – svakoga petka u Vašem domu. Čitajte i širite Hrvatski glasnik “oazu hrvatske pisane riječi u Mađarskoj”!

Facebook profil Hrvatski glasnik - dnevni tisak - budite obaviješteni prateći Hrvatski glasnik!
 radio.croatia.hu – 24 sata glazbe, utorkom, četvrtkom i petkom od 18 sati radijske emisije s ponavljanjima drugoga dana u 10 sati!

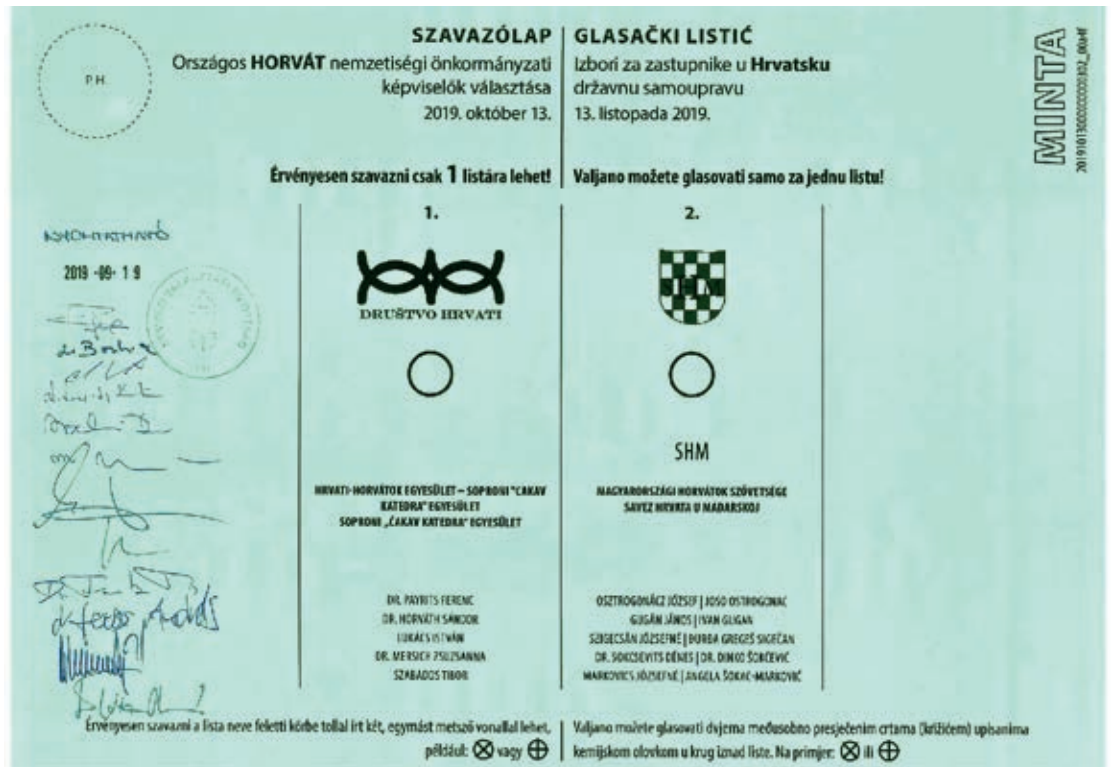
Croatia TV - tjedni prilog! Budite naši prijatelji, pratite Medijski centar Croatia i preko Facebookovih profila: Hrvatski glasnik; Radio Croatia; Croatia TV!

Izbori 2019. – Narodnosni izbori

Državno izborno povjerenstvo o usvajanju odluke o sadržaju državnih glasačkih listića

Državno izborno povjerenstvo (NVB) odlukom broj 382/2019., s 13 glasova za, 0 protiv, usvojilo je odluku o sadržaju državnoga glasačkog listića na izborima za zastupnike Hrvatske državne samouprave koji su raspisani za 13. listopada 2019. godine. Sadržaj je listića odobren prema privitku narečene odluke.

Pošto je Državno izborno povjerenstvo (DIP) uzelo u popis državne narodnosne liste, te su odluke o tome stupile na snagu, Povjerenstvo je trebalo odobriti sadržaj glasačkih listića. Ta takozvana imprimatura znači da je DIP trebao odobriti sliku listića, nadalje je li kandidacijska udruga ispravno navedena, kao i ime kandi-

Sadržaj glasačkog listića za izbor zastupnika u Hrvatsku državnu samoupravu

IZVOR: VALASZTAS.HU

A szavazás menete

Lépcsőről lépésre a szavazóhelyiségben

1. Igazolja személyazonosságát érvényes személyi igazolvánnyal, utóvéltelrel vagy jogosítvánnyal, és mutassa be lakcímkártyáját.
2. Írja alá a választói névjegyzéket. Amennyiben Ön nemzetiégi választópolgár, írja alá a nemzetiégi névjegyzéket is.
3. Vegye át az Ön előtti lepecsételt szavazólappokat és a borítékokat, majd ezekkel lépjen be egy üres szavazófülkébe.
4. Töltse ki a szavazólappokat, majd helyezze bele a borítékba. A kitöltött fehér szavazólappokat a fehér borítékba, a kitöltött zöld szavazólappokat a zöld borítékba helyezze. A zöld borítékokat mindenképpen zárja le!
5. A borítékokat dobja a szavazategyütő urnába. A fehér és a zöld borítékokat dobja a szavazategyütő urnába.

Način glasovanja

data, dakle da li se glasački listić može tiskati. Kod 13 narodnosti (bugarске, grčke, hrvatske, poljske, njemačke, armenske, romske, rumunjske, rusinske, srpske, slovačke, slovenske, ukrajinske) DIP je posebno odobrio sliku glasačkog listića s narodnosnim listama jer svaki narodnosni birač može glasovati samo na glasački listić svoje narodnosti. Na glasačkom se listiću zelene boje, ležećeg oblika, veličine A/4 nalazi naznaka „glasački listić“, u lijevome gornjem kutu naznaka površine za stavljanje otiska žiga, naziv izbora (izbori za narodnosnu samoupravu), dan izbora (13. listopada). Glasački listić s narodnosnim listama sadrži naziv liste, logo udruge, ispod kružić za glasovanje, zatim naziv kandidacijske udruge, te imena pet kandidata na listi (ako je kandidacijska udruga prijavila manje od pet, onda samo njihova imena). Na glasačkom je listiću i obavijest o tome da se valjano može glasovati samo na jednu listu, odnosno da se valjano može glasovati samo u kružiću iznad imena liste kemijskom olovkom, s prekrizanim crtama. Podatci i obavijest navode se i na jeziku dane narodnosti, izuzetci su samo armenski i romski glasački listići, koji su tiskani samo na mađarskom jeziku.

BROJ BIRAČA U HRVATSKOM BIRAČKOM POPISU

Na popisu hrvatskih birača za izbore narodnosnih samouprava do 27. rujna do 16 sati, prema podacima s www.valasztas.hu, dana 29. rujna, upisalo se 11 604 birača. Bio je to rok upisa za mađarske državljane s pravom glasa kako bi mogli ostvariti pravo sudjelovanja narodnosnim izborima. Upisani birači mogu iskoristi svoje biračko pravo i 13. listopada birati zastupnike hrvatskih mjesnih samouprava u mjestima prebivanja, te glasati na liste za izbor zastupnika u svojim županijama / glavnome gradu te na liste za izbor zastupnika za Hrvatsku državnu samoupravu.

Pripremio: S. B.

Koljnof darovao Interaktivni muzej Gradišćanskim Hrvatom

U petak, 13. septembra, brojno, nestrpljivo i znatiželjno smo čekali trenutak da zagledamo Interaktivni muzej Gradišćanskih Hrvatov u potkrovlju Općinskoga stana Koljnofa. Svečano otvaranje prethodili su dugi djelatni dani, a i noći, velika moć, složnost i volja čuda ljudi. Koljnofci su 2016. ljeta donesli tu odluku da će oblikovati prostoriju, kade će se vridno prezentirati povijest Gradišćanskih Hrvatov, a uza to još karakteristike naše glazbe, gastronomije, narodnih nošnje, starih pozabljenih meštrijov, narodni motivi, običaji i još čuda česa, što će jednako služiti kot turistička atrakcija, društveni prostor, a i mjesto za podučavanje. Mi Gradišćanski Hrvati sad gizdavo moremo reći, od Koljnofa smo dobili takov muzej, koji će odsad vridno stati na raspolaganje našim čuvarnicam, školam, dicit i odraščenicim, a uprav tako svim pohodnikom sa sve strane svita, da se još bolje upozna, otkriva i razumi svakidašnjica, hištoria i nakanjenje ovde živećih Gradišćanskih Hrvatov.

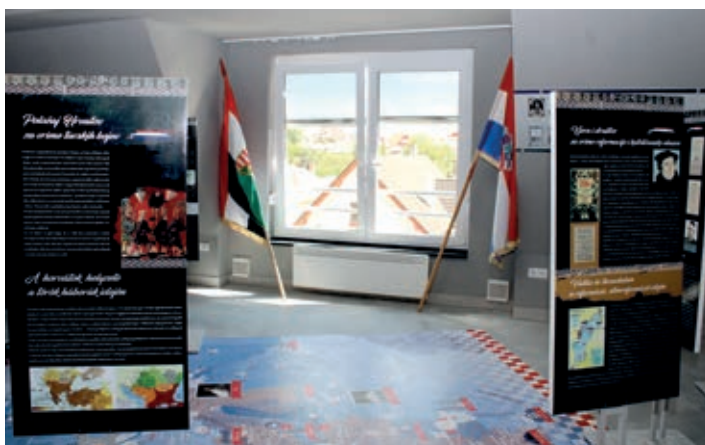

Zvonko Milas i Franjo Grubić prerižu vrpcu

U centru Koljnofa, iza zaprte ceste, u dopodne daleko zariže ugarska i hrvatska himna, a srce još brže začme kucati kad te dvi, sprohadja i himna Gradišćanskih Hrvatov. „Hrvat mi je otac i Hrvatica mat, a ja sam njeva krv, i vjerni sin Hrvat“, ovde ove riči imaju duplastu težinu, kad Koljnof u zadnje vrime toliko toga je dao Gradišćanskim Hrvatom, a još svenek nije prestao s pokloni. Kako oni sami rado kažu, ovo je i jedno središće gradišćanskohrvatskoga identiteta, a sad jur i domaćin takovoga muzeja prik kojega se predstavlja ne samo dolazak, prošlost i svakidašnjica ovoga naroda nego i vje-

Dio nazoćnih na svetaćnosti

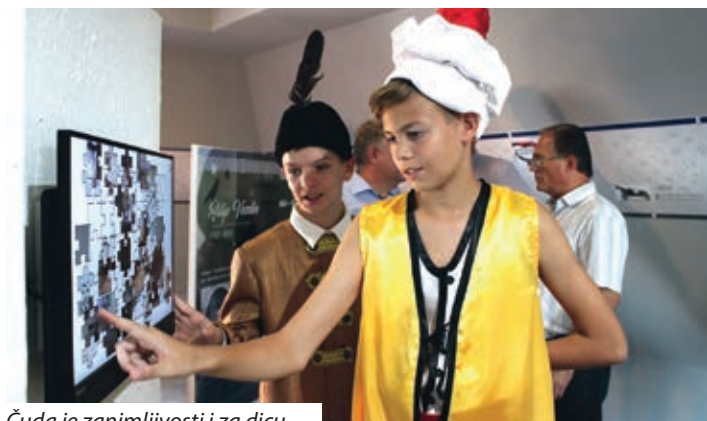
prlje poslušaju pozdravne riči načelnika Koljnofa Franje Grubića. „U Koljnofu je bio svenek cilj i plan pomoću društvene suradnje djelati na promociji i razvijanju hrvatskoga jezika i kulture ter napraviti znatne korake u hrvatskom odgoju ter obrazovanju. Od 2008. ljeta med cilji naselja bilo je predvidjeno oblikovanje seoskoga centra koji će imati karakter i naznake ovde živećega hrvatskoga stanovništva. U tom duhu od 2007. do 2014. ljeta obnovljen je Glavni trg sa crikvom, prikdana je nova zgrada čuvarnice, Seoski stan i dićji park. Na drugoj strani Općinskoga stana pak je napravljen Etnomemorijalni i informacijski centar Gradišćanskih Hrvatov sa smješćajnim kapacitetom od 30 ljudi“, nabroji tako koljnofski liktar uspjehe prošloga razdoblja i dodaje da je Općina Koljnof pred trimi ljeti dala zeleno svitlo postavljanju muzeja. Skupa s Fertőszentmiklősom ter Harkom su se javili na EU-natica-

Po staza starih meštrijov

nje u cilju razvijanja turizma ovoga kraja. U tom operativnom projektu dospila je svota od 75 milijun forintov, Općina je još dodala oko 30 milijun forintov, a i Leaderova grupa se je priključila s deset milijun forintov prik skupnoga projekta s Društvom Hrvatima

na nogu ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, ter dodaje da uvijek će biti na pomoći Gradišćanskim Hrvatima koji njeguju svoj jezični i kulturni identitet stoljeća dugo. Za kulturnim programom Dvojezične škole i čuvarnice Mihovil Naković i prerizanjem vrpca, otpiraju se vrata Interaktivnoga muzeja Gradišćanskih Hrvata s vridnom i neobičnom izložbom „Hrvati – Gradišće prez granic“. Uz orijaške stare slike gori koracati po štiga, pak uz Jantarsku cestu se zarumeniti koliko toga ne znamo, ter iz ke se moru izneti i kockice s kipici i informacijama, i začuditi se veličanstvenoj slici na stijeni o kotrigr i putnici „Po staza naših starih“. Nutra dalje pod nogom na karta se miri područje Gradišća, ne samo okraj nego i on dio u Austriji, Slovačkoj i Češkoj. Na tom mjestu simbolična je i molitva ter blagoslov Antala Németha, mjesnoga farnika, a Mate Firtl, bivši parlamentarni zastupnik, uz ostalo s povijesnim pregledom, s ovimi riči otvara muzej: „Ča ovde na izložbi vidimo, to je naše bogatstvo! Naše kršćanske vridnosti, crikva sv. Martina, naša Hodočasna crikva, naši velikani Mihovil Naković, Mate Šinković, Mate Meršić Miloradić, naši stari ljudi kot i naša

Čuda je zanimljivosti i za ducu

Povijest na stijeni i na tlu

Franjo Grubić pak zatim i po imenu se zahvaljuje svim pomoćnikom, podupiračem i aktivistom, čije skupno djelo na katu čeka na otkrivanje. Sándor Széles, povjerenik vlade, istakne da u Koljnofu u zadnjih deset ljet svenek se nešto zgoda i svaki put se isplati doći na ovo mjesto. „Ja bi vas proasio da i dalje čuvate svoje vridnosti i da vam bude moralna obaveza sve to prikdati i budućim generacijam i prik ovoga fantastičnoga dugovanja, koje će se danas prikdati“, naglašuje ugarski političar koga pred mikrofonom prati Attila Barcza, parlamentarni zastupnik ki istakne da investicija je ostvorena zahvaljujući uskoj trostrukoj suradnji Vlade Ugarske, Općine Koljnofa i Leaderove grupe. „Drago mi je da sam u Koljnofu i srdačno vas pozdravljam u ime predsjednika Vlade Republike Hrvatske Andreja Plenkovića“, prikda tako poruku iz stare domovine Zvonko Milas, državni tajnik Središnjega držav-

Kuhinjski dio

škola ka svečuje ljetos 140. jubilej. To sve dokaže kako smo si čuvali i branili hrvatsku kulturu, običaje i hrvatski jezik. Mi Hrvati u Ugarskoj, uvijek nosimo Domovinu u srcu. Imamo mogućnosti, kad država i Vlada Ugarske potpira narodnosti. Ufam se da kako dosidob, tako i u budućnosti ćemo gizdavo čuvati sve naše hrvatsko, kako i pjesma kaže: „Ne damo te, pismo naša, još nas ima, još smo tu!“ Goste potom Agica Sárközi, ravnateljica škole i čuvarnice, pelja med stijenama ke vridno prezentiraju s puno podatkov historiju Gradišćanskih Hrvata i na različiti hodniki nudjaju se mogućnosti za upoznavanje gradišćanske mužike, povidajkov, instrumentov, gastronomije, starih meštrijov, čemu služi zaistinu bogata ponuda izloženih eksponatov. Otpodne u Kulturnom domu se još održ i okrugli stol na temu „Današnji položaj Hrvata“.

Tiho

Hrvatski vrtić, osnovna škola i učenički dom u Santovu

Na početku nove školske godine

Prvi razred sa svojom učiteljicom

Nova, 2019./2020. školska godina i u santovačkome Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi i učeničkom domu svečano je otvorena 1. rujna. Već po običaju, prije otvorenja osmaši su iz vrtića dopratili prvaše koji su se predstavili s prigodnim programom. Učenicima, roditeljima i nastavnicima obratio se ravnatelj škole Joso Šibalin koji je otvorio novu školsku godinu, nakon čega su po razredima održani i prvi roditeljski sastanci.

Nova je školska godina počela sa starim-novim izazovima, prvi dan nastave održan je 2. rujna. U drugome tjednu nastave posjetili smo Hrvatski vrtić, osnovnu školu i učenički dom u Santovu, ustanovu koja od 2000. godine djeluje u održavanju Hrvatske državne samouprave.

Kako nam uz ostalo reče ravnatelj Joso Šibalin, nova školska godina otpočela je s devet upisanih prvša. Svi su oni Santovci, i bili su polaznici hrvatskog vrtića. Premda ove godine ima nešto manje prvša, sljedeće godine bit će ih više jer u velikoj vrtićkoj skupini ima 17 djece. Roditelji iz okolice rjeđe upisuju djecu u prvi razred jer su premladi za to, moraju putovati ili biti smješteni u učeničkom domu, stoga će i ovaj razred poslije vjerojatno porasti kao što je to i u ostalim razredima. Uz to treba znati da je prošle godine školu napustio jedan od brojnijih razreda. Tako je ukupan broj učenika ove godine 130. U učeničkom je domu smješteno 60 učenika, a u vrtiću ima 52 djece. To ohrabruje jer posljednjih je godina praksa da svi polaznici vrtića nastavljaju školovanje u santovačkoj Hrvatskoj školi. I to treba napomenuti da posljednjih godina više obitelji odseljuje, roditelji odlaze trbuhom za kruhom, te nose i djecu sa sobom. – ističe ravnatelj Šibalin.

Nova je školska godina počela i s nekim promjenama u pedagoškom kadru. Nakon 40 godina rada, učiteljica popodnevne razredne nastave Marica Jelić Mandić otišla je u mirovinu. Kolega iz učeničkog doma Zoltán Somogyi preuzeo je treći razred, a učiteljica Anikó László Filaković radi u prvom razredu u popodnevnoj razrednoj nastavi. Istodobno učiteljica Sonja Periškić iz

Bačkog Monoštora otišla je na roditeljski, a na njezino je mjesto došla Bezdankinja Evelina Bojić. Unatoč tomu, u učeničkom je domu još uvijek jedno radno mjesto nepopunjeno, ali nažalost na tržištu rada nema dovoljno djelatnika, pedagoga sa znanjem hrvatskoga jezika.

Navrijeme, do 15. kolovoza, stigli su svi udžbenici iako je bilo ograničenja jer su se zbog potpore mogli naručiti samo preko Kelloa, a za alternativne udžbenike nije bilo mogućnosti.

Novina će biti u nastavi, ističe ravnatelj Šibalin, da će se u okviru nastave hrvatskoga jezika od tjedno pet sati jedan sat upotrijebiti samo za jezične vježbe, za vježbanje, razvijanje svakodnevnog ophođenja. Prema njegovim riječima to je vrlo važno jer nažalost vrlo malo djece rabi hrvatski jezik svakodnevno u svojoj obitelji. Zato škola mora stvoriti uvjete kako bi se govorni jezik što više razvijao.

Nažalost, i dalje nije ostvarena dogradnja novog učeničkog doma što znatno otežava svakodnevni odgojno-obrazovni rad. Naime, učenici viših razreda smješteni su u zgradi nekadašnje seoske škole koja nimalo ne odgovara uvjetima 21. stoljeća. Osim toga su i troškovi održavanja veliki. Novi učenički dom, sagrađen u prvoj etapi, osigurava samo smještaj, a u drugoj etapi predviđene su i učionice, aula, blagovaonica, kuhinja te druge popratne prostorije. S dogradnjom učeničkog doma znatno bi se smanjili i troškovi održavanja. Od studenoga prošle godine kada su primili dopis da natečaj odgovara svim kriterijima, ali je zbog nedostatka financijskih sredstava stavljen na „listu čekanja“, nema pomaka.

Uz pomoć održavatelja, Hrvatske državne samouprave, i dalje će nastojati dovršiti taj projekt jer, kako ističe ravnatelj, mnogi roditelji zbog neodgovarajućih uvjeta u oronuloj zgradi starog doma odustaju od upisa djece.

Marija Kovačev Milanković već dvadeset pa i više godina radi s prvšima. Kako nam uz ostalo reče, ove godine imaju nešto manje učenika nego prethodnih godina, šest djevojčica i tri dječaka. Osim jednoga iz Baje, svi su Santovci koji su

došli iz hrvatskog vrtića te raspolažu bogatim rječnikom na što se dobro može graditi. Budući da je to velika promjena za njih, mnogo se uči i radi kroz igru. Nema još čitanja, upoznaju se s glasovima, vježbaju pisanje elemenata slova. Prva su dva tjedna radili na proširivanju jezičnoga blaga, a sve to kroz igru i igrice, što je djeci vrlo zanimljivo. Sva su djeca dobila nove besplatne udžbenike. Već godinama hrvatski se jezik podučava iz udžbenika Zlate Gergić. Rabi se „zelena“ čitanka, radna bilježnica i pisanika. Prema riječima Marije Kovačev Milanković, prvih šest tjedana pripremno je razdoblje, a onda kreće upoznavanje slova na hrvatskom i mađarskom jeziku. Tamo negdje početkom ožujka djeca upoznaju slova abecede, zatim se čitaju kraći tekstovi, pjesmice, mala štiva, priče, a do kraja školske godine svladavaju pisanje i čitanje. U popodnevnoj nastavi od ove godine s prvšima radi Anikó László Filaković, učiteljica razredne nastave.

S. B.

U školskim klupama

Kamp „Naš jezik“ u Kukinju

Svi zajedno

Na osobni poticaj, u Kukinju se održao kamp hrvatskoga jezika za djecu od sedam do četrnaest godina. Kamp „Naš jezik“ u od 19. do 23. kolovoza 2019. godine okupio je 20-ak učenika iz Budimpešte i Pečuha te iz okolnih naselja. Kamp je osmišljen kao petodnevno druženje djece osnovnoškolske dobi, uz pratnju nastavnika hrvatskoga jezika. Zamisao za kamp hrvatskoga jezika javila se prije nekoliko godina, ali je bilo potrebno neko vrije-

na mogli dovesti svoju djecu u Kamp, te na kraju također ostaviti dovoljno vremena da dođu po njih. Nakon kratke jutarnje igre na svježem zraku, slijedila su zanimanja koja su slično školskim satima trajala 45 minuta. Nastavnici su s djecom vježbali na raznim radnim listićima gramatička pravila, razumijevanje pročitanoga, jezično izražavanje, međutim u prvom su planu bile govorne vježbe jer nam je najvažniji cilj bio potaknuti sve polaznike na djelatno korištenje hrvatskoga jezika. Za nastavni dio pripremili smo i razne jezične zadatke, zagonetke, mozgalice, jezične kvizove na hrvatskom jeziku, ali osim obrazovnih programa bilo je tu i mnogo sporta, druženja, stjecanja novih prijateljstava, natjecanja, plesa, pjesme i zabave. Djeca su u prvoj stanici dobila obrok, pa kratko osvježavanje na dvorištu, a nakon toga

uslijedio je drugi pa treći dio zanimanja. Bilo je jako dobro čuti da su djeca nakon nekoliko zanimanja rekla, možda sat traje 45 minuta, ali brže prolazi nego u školi. Upravo je to bila naša namjera. Vratiti ih polako u školsku svakodnevnicu, priviknuti ih na početak školske godine. Nakon objeda na otvorenom obično je bilo malo opuštenije, slobodnije. U popodnevним satima djeca su imala priliku pogledati filmove na našem jeziku, ili smo posje-

Mi smo već velike cure.

Izlet do jezera

me da sama zamisao sazri i da budemo spremni za takav kamp.

Termin je bio manje-više određen za predškolsko razdoblje kako bi djeca poslije ljetnih mjeseci mogla vježbati naš jezik prije početka nove školske godine. Izbor na Kukinju pao je iz dva razloga: kao prvo, sjedište zamisli „Našeg jezika“ nalazi se u ovom naselju, dok je drugi razlog bio da smo u selu našli odgovarajuće mjesto za Kamp, koje je i infrastrukturno i funkcionalno zadovoljila sve naše uvjete. Glavna je tema našega Kampa bio naš, hrvatski jezik. Polaznici su većinom bili đaci iz okolice, koji su inače učenici pečuške Hrvatske osnovne škole „Miroslav Krleža“, no bilo je polaznika i iz budimpeštanske Hrvatske osnovne škole. Sudionici su nam pristizali svakog jutra oko pola 8, a Kamp je trajao sve do popodnevних sati. Trudili smo se osigurati mogućnost roditeljima kako bi još prije početka svojega radnog vremen-

tili jezero, gdje su uistinu uživali u prirodi. Pri kraju naravno još jedan obrok, kako djeca ni slučajno ne bi gladna krenula kući.

Kamp je završen, jako smo zadovoljni. Dobili smo vrlo pozitivne povratne informacije od roditelja i od samih sudionika Kampa. Sve je to učvrstilo moj stav da ćemo Kamp organizirati i do godine. Dakako, to se sada čini još dalekim, ali ni do tada ne smijemo oklijevati, ima obilje posla još i do tada. Naš jezik naravno nije samo Kamp, nego jedna mnogo složenija stvar. Učenje hrvatskoga jezika, prevodenje također je dio našega djelokruga, a osim toga krećemo s ostvarivanjem plana takozvane jezične radionice.

Moto nam ostaje i nadalje „Može se, al' na našem jeziku!“

Renata Božanović, voditeljica projekta

Prevoditeljski kamp „László Németh“

Visoka narodna škola Lakitelek već petu godinu zaredom priređuje Prevoditeljski kamp „László Németh“. Kamp se priređuje u suradnji sa Zakladom za istraživanje i obrazovanje istočne i srednje Europe te sa Savezom mađarskih književnika. Kamp javnim pozivom na sudjelovanje poziva sve zainteresirane mlađe od trideset i pet godina koji se osjećaju pozvanima na prevođenje književnosti susjednih zemalja na mađarski jezik. Prevođenje suvremene književnosti odvija se s ovih jezika: češkog, hrvatskog, poljskog, rumunjskog, slovačkog, srpskog, ukrajinskog. Sudjelovanje u Kampu posve je besplatno za polaznike, a u svakoj radionici može sudjelovati najviše šest polaznika. Ovogodišnji je Kamp održan od 19. do 25. kolovoza, a u njemu je i ove godine održana hrvatsko-mađarska radionica koju je vodila Lilla Trubić uz šest polaznika, od čega dvoje polaznika iz Mađarske i četvero iz Hrvatske. Uz rad u radionicama sudionici sudjeluju i općim predavanjima, gdje se čuju predavanja o književnoj časopisnoj mađarskoj produkciji, o književnosti i kulturi, kulturnim vezama, običajima. Sudionicima je osiguran smještaj i hrana te korištenje svih bogatih sadržaja Visoke narodne škole u Lakiteleku. Stručni je voditelj Kampa Csaba Gy. Kiss, književni povjesničar, i Andor Mészáros, povjesničar.

I ovogodišnji je Kamp, s pedesetak sudionika i isto toliko predavača, želio pokazati suživot naroda karpatskog bazena u prošlosti i dati smjernice suradnje u budućnosti upoznavanjem jednih s drugima što je temelj književnog i umjetničkog međusobnog djelovanja.

Csaba Gy. Kiss, književni povjesničar, i Magda Németh, kći književnika Lászlóa Németha

Sudionici hrvatsko-mađarske radionice s književnim prevoditeljem i pjesnikom Stjepanom Blažetinom

I ove je godine gošća Kampa bila Magda Németh, kći književnika Lászlóa Németha, koja je u zanimljivom razgovoru približila lik svog oca i vrijeme u kojem je on živio i stvarao. Sam László Németh ima svojevrsni kult u Visokoj narodnoj školi, po njemu je nazvana jedna od tamošnjih dvorana, i klupa, a postavljeno mu je i poprsje u prelijepom parku uz druge mađarske velikane, a ovdje djeluje i podružnica kečkemetske Gimnazije „László Németh“.

Kako kaže voditeljica hrvatsko-mađarske radionice Lilla Trubić, s polaznicima radionice uz nju, koja je radila vježbe prevođenja, s polaznicima su radili pozvani predavači. Tako prevoditeljica Lea Kovács, koja je imala radionicu naslova Izazovi prevođenja pjesama, dr. sc. Stjepan Blažetin imao je radionicu naslova Strahovi umjetničkog prevođenja – usporedba izvornika i prijevoda, te radionicu naslova Umjetničko prevođenje u praksi. Jozo Solga približio je sudionicima hrvatsko-mađarske radionice praksu prevođenja političkih izraza u hrvatsko-mađarskim odnosima, a Branka Pavić Blažetin imala je radionicu naslova Problemi prevođenja u publicističkim tekstovima.

Uza spomenuto organizirana su za sve sudionike zajedno predstavljanja knjiga, časopisa, razgovori, okrugli stolovi i ve-

čeri druženja uz gitaru i duge razgovore. Predstavila se knjižnica za strane jezike, Književna agencija „Petőfi“, časopisi Magyar Napló i EX Sympózium.

Branka Pavić Blažetin

Trenutak za pjesmu

Va tujine

**Tolike već leta po svete se klatin
i hodin od mesta do mesta;
me pozna svaki put,
me pozna svaka cesta,
i svaka oštarija
zna kade j' Opatija.**

**Kad san od domi šal
mladićac san bil bled
i niš nisan još znal.
Danas san star i sed,
i sve san pretrpel,
i sve san doživl:
Vino, jubav i sreću,
nevoju, bol i žalost,
i rug i poniženje.
Ma najveća je žalost
tujac bit va tujine
čovek prez domovine.**

Drago Gervais

ŠOPRON

Na trodnevno shodišće u Hrvatsku će se ganuti šopronski Hrvati 24. oktobra, u četvrtak, rano ujutro, pod peljanjem dr. Franje Pajrića. Putni cilj je Dalmacija, prvi dan sa svetom mašom u Oštarija, a u 13 uri je razgledanje Muzeja Nikole Tesle u Smiljanu, kraj Gospića. Hotel Jadran u Šibeniku je mjesto za prenoćevanje i večeru. Drugi dan predviđen je izlet u Trogir, a u 10 uri u tom gradu se služi sveta maša. U nastavku dana Split je na redu. Treći dan, jur na putu do doma, zastaje se u Sinju, kade će biti takaj sveta maša u 10 uri, a potom slijedi pravac Ugarska.

KERESTUR

Hrvatska je samouprava donijela odluku o stipendiranju srednjoškolskih učenika koji pohađaju dvojezičnu hrvatsku gimnaziju ili u okviru nastave kao strani jezik uče hrvatski jezik. Za polaznike dvojezičnih škola izglasovala je 50 tisuća forinta, a za one koji uče jezik kao strani jezik 30 tisuća forinta.

ERČIN

Hrvatska samouprava 5. listopada 2019. u prostorijama Knjižnice i Općeprosvjetnoga doma Józsefa Eötvösa, od 20 sati, priređuje uobičajeno Racko prelo. Priredba je s naramkom. Ulaznica je 1500 Ft, ali za đake besplatna. Za glazbu će se pobrinuti garski sastav Bačka i harmonikaš Radovan Marić. Organizatori mole neka sudionici daruju predmete za tombolu.

PEČUH

Pečuška Hrvatska samouprava 3. listopada 2019. godine u 17 sati u Hrvatskome klubu Augusta Šenoe (7624 Pécs, Esze T. u. 3) organizira postavljanje i otkrivanje spomen-ploče Antunu Vidakoviću. U programu, nakon pozdravnih govora, sudjeluju kazivanjem stihova Stipan Đurić, a spomen-govorom dr. Dinko Šokčević. Slijedi otkrivanje spomen-ploče, a potom druženje uz glazbu.

VRŠENDA

U organizaciji Hrvatske samouprave, 5. listopada organizira se usavršavanje hrvatskih crkvenih zborova. Ono se održava u zgradi Šokačke čitaonice, s početkom u 10.30. U 15 sati je sveta misa na hrvatskom jeziku koju će služiti svećenik Gabrijel Barić. Na misi će sudjelovati pjevači iz Narde (Hrvatske), Kozara, Kukiinja, Kozara, Harkanja, Pečuha, Dušnoka i Vršende. Istoga dana, s početkom u 16.30, organizira se poslijepodne za umirovljenike.

HRVATSKI ŽIDAN; MARIJA GORICA

U petom ljetu prijateljstva školske suradnje i za protuličnim gradišćanskim posjetom školarov, djelatnikov Osnovne škole Ante Kovačića, pod peljanjem Jasne Horvat, i dodatno i načelnice Marije Gorice, Marice Jančić, Židanci se pripravljuju u staru nam Domovinu. Marijagoričani ovput, po dogovoru, pozivaju Gradišćanske Hrvatice 12. oktobra, u subotu, u Nacionalni park Plitvice, kade će se vjerojatno uz minute prijateljstva najti i pravi ugodjaj uz prekrasnu prirodu.

POZIVNICA

Srdačno Vas pozivamo na

II. Memorijalni košarkaški turnir „Dražen Petrović“

koji će se održati od 4. do 5. listopada 2019. g. u HOŠIG-ovoj sportskoj dvorani.

Svečano otvorenje turnira: 4. listopada u 9.00 sati

Priredbu podupiru:
Hrvatska državna samouprava
Hrvatska narodna samouprava XIV. okruga

BUDIMPEŠTA

U sklopu svojega školskog programa Hrvatski vrtić, osnovna škola, gimnazija i đački dom 4.-5. listopada 2019. u svojoj sportskoj dvorani priređuje drugi Memorijalni košarkaški turnir „Dražen Petrović“. Očekuje se odaziv košarkaških momčadi prijateljskih škola iz Hrvatske, narodnosnih škola iz Budimpešte i ne u posljednjem redu pečuške Hrvatske osnovne škole i gimnazije Miroslava Krleže.

OSIJEK

Dana 12. rujna 2019. godine održana su dva popularno-znanstvena predavanja na tamošnjem Filozofskom fakultetu. Izlagачi su bili istaknuti mađarski povjesničari koji su svojim predavanjima pokušali ukazati na različita tumačenja prošlih događaja. Dr. sc. Szabolcs Varga, znanstveni suradnik na Mađarskoj akademiji znanosti, govorio je o osmanskoj povijesti 16. stoljeća ističući da su pojedini događaji različito tumačeni u mađarskoj i hrvatskoj historiografiji. U svom se izlaganju dotaknuo i pitanja suvremene kartografije u mađarskim i hrvatskim udžbenicima koji drugačije prikazuju geografsko područje onoga „drugoga“. Doc. dr. sc. Zoltan Gózszy, docent na Institutu za povijest na Sveučilištu u Pečuhu, govorio je o različitim izlaganjima 18. stoljeća. Dotaknuo se pitanja povezanosti i isprekidanosti te različitih tumačenja novoga vijeka iz motrišta povjesničara 19. stoljeća. Manifestacija je ostvarena suradnjom Népköra i Filozofskog fakulteta u Osijeku, a financirana je sredstvima Ministarstva vanjskih i europskih poslova.

V. dan smokve u Botaničkom vrtu Sveučilišta ELTE-a

Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Mađarskoj i Hrvatska samouprava VII. okruga, u suradnji s Botaničkim vrtom Sveučilišta ELTE-a, 20. rujna 2019. u narečenome vrtu priredili su Dan smokve. Okupljenima su se obratili ravnatelj László Orlóci i hrvatski veleposlanik Mladen Andrić. Program je nastupom obogatio glumac i pjevač Stipan Đurić, potom su nazočni kušali proizvode „Šinjorina Smokva EKO“ iz Zadra. Na priredbi su se okupili predstavnici diplomatskih misija u Mađarskoj, jednako kao i suradnici Veleposlanstva Republike Hrvatske u Mađarskoj, predstavnici pojedinih tvrtka, te ne u posljednjem redu Hrvati iz Budimpešte i njezine okolice.

Tijekom rujna zatvaramo plodove ljeta u staklenke, no nažalost njegove žarke sunčane zrake tek u svoja sjećanja. Tako je to i s Danom smokve, koja je priredba postala rujanskim obredom, tradicijom kada se polako opraštamo od ljeta, i hrabro kazujemo jeseni: Dobro nam došla! Dan je i svojevrsan ispraćaj, a za to i nema boljega nego dalmatinske melodije i slatki, nježni okusi smokve. Ovoga je puta glazbenu dobrodošlicu pružio pjevač i glumac Stipan Đurić, koji je otpjevao nekoliko dalmatinskih

Dio gostiju

László Orlóci, Melinda Adam i Mladen Andrić

uspješnica i jednu operetu na hrvatskom jeziku. Goste je pozdravio ravnatelj Botaničkoga vrta László Orlóci, koji je podsjetio da priredba već ima svoju tradiciju u životu Vrta, i da je i vrijeme izašlo ususret jer je lijepo sunčano. Zahvalio je veleposlaniku Republike Hrvatske u Mađarskoj Mladenu Andriću da se Dan smokve može ostvariti iz godine u godinu, za koji okvir daje Botanički vrt. Gosp. Andrić također je zahvalio za mogućnost organiziranja Dana i da, kako reče „jedan dan možemo provesti u ovome prekrasnom Botaničkom vrtu“, „Ponosni smo što možemo biti partneri u priređivanju Dana smokve, i s pozivanjem predstavništava diplomatskih misija u Budimpešti, pružila se prilika i drugim veleposlanstvima za organiziranje svojih priredaba

Šinjorinu Smokvu u Botaničkome vrtu“, reče među inima veleposlanik Andrić. Zahvalio je partnerima u ostvarenju priredbe: Sandri Babac za proizvode „Šinjorina Smokva EKO“, Hrvatskoj samouprave VII. okruga, na čelu s predsjednicom Katicom Benčik, predstavništvu Hrvatske turističke zajednice, na čelu s ravnateljicom Ivanom Herceg, budimpeštanskom HOŠIG-u, na čelu s ravnateljicom Anom Gojtan, predstavnicima medija i tvrtki Croatia, na čelu s ravnateljem Čabom Horvathom. Potom je Sandra Babac uručila ravnatelju Orlóciju dvije smokvine mladice, što je ravnatelj i zahvalio, te je dodao da zahvaljujući klimatskim promjenama one će preživjeti u Botaničkom vrtu. U to vrijeme hošigovke Nina Šindik, Ksenija Arsenjeva, Mira Döhrmann i Zsófia Fülöp gostima su nudile suhe smokve. „Naše ekološko obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo osnovano 2004. godine bavi se uzgojem i prerađom voća iz vlastitog voćnjaka površine oko tri hektara. Naši su voćni namazi pod oznakom Šinjorina iz ekološkog uzgoja koji sadrže samo jedan sastojak: voće. Naš prvi proizvod Šinjorinu Smokvu izvozimo i izvan granica Hrvatske, a za njom slijede Šinjorina Dunja, Maruška, Šljiva i Mandarina“, kaže ekološki proizvođač i priređivač smokava Sandra Babac. Na njezin je poticaj i pokrenut Festival smokava, koji je osmišljen, kako nam reče, s namjerom vraćanja smokve na mjesto u jelovnicima

Smokva se može kušati na licu mjesta.

koje je s vremenom izgubila. O da, znamo da je smokva prava šećerna bomba, ali i za njezine pozitivne učinkovitosti, primjerice: pozitivno djeluje na gustoću kostiju, poboljšava raspoloženje ili da je bogata kalcijem, magnezijem i fosforom. I jeste li možda razmišljali o tome da prekrasan plod smokve može biti modni detalj? Dokaz su za to suknje i haljine zadarske modne dizajnerice Ade Duka, što su nosile djevojke iz HOŠIG-a. Iza nas je još jedan Dan smokve, koji nas je iznova obogatio mediteranskim osjećajem, i naše su baterije ponovno popunjene za nadolazeće razdoblje. I tko zna... ako nas put vodi u Zadar, posjetit ćemo i ekološko obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo Damjanić-Babac u Poljicima, i na licu mjesta ponovno kušati Šinjorinu Smokvu.

Kristina Goher

Hrvatsko spravišće u Kemlji

Miloradićev dan s gosti iz Hrvatske

KUD Radinje Siče s peljačem Ivicom Šebelićem i domaćinom Franjom Nemetom

Kemljanska Hrvatska samouprava desetljeća dugo se spomene na gradišćanskoga velikana, pjesnika i farnika Matu Meršića Miloradića, povezano s Danom Hrvatov. Ovako je bilo i ljetos 14. septembra, u subotu, u Kemlji. Rodjendan Miloradića su jako na svetačno i s programom bogato organizirali. Iz četirih država su bili gosti. Iz Hrvatske KUD Radinje Siče, KUD Rečice, iz Austrije gosti iz Novoga Sela, iz

Julija Ronczai i Marija Novič-Štipković pozdravljaju goste

Člani starogradskog zbora

Dica kemljanske čuvarnice Sunašce čekaju na nastup

FOTO: GÁBOR GRUNDTNER

Slovačke Jandrofci su isto pohodili ov lip večer, pak isto tako u velikom broju su Hrvati i Ugri diozimali na svetačnosti. U programu su nastupili i Hrvati Staroga Grada s jačkarnim zborom i nje je sprovedio i predsjednik Hrvatske samouprave u spomenutom gradu, Jožef Tolnai. Pozivu su

se odazvali i predstavnici Hrvatske samouprave Jursko-mošonsko-šopronske županije, Štefan Kolosar i Marija Pilšić. Maljšani hrvatske čuvarnice Sunašce su pokazali ča se je dalo naučiti u kratkom vrimenu i takaj smo čuli pjesmu Mate Meršića Miloradića. Još pred Kulturnim

lipše krenulo toga dana. Hvala našim ženam i mužem, ki su pecivo pekli i donesli. More se ovde opomenuti, da kotrigi KUD-a Radinje Siče zbog nas Gradišćancev su na se zeli ta veliki trud, mladi i stari, da rano u tri ura su krenuli u Kemlju i deset ur putovali, a za nastupom i vičerom, po kratkom veselju opet isti dan vratili se domom, u njevu oblubljenju Slavoniju. Teško su se lučili od nas, i mi od nji! Drugi dan, u nedilju, su različita društva položila vijenac na Miloradićev spomenik, potom je sveta maša ku je zlatomašnik dr. Anton Kolić služio vjernikom, pri koj su sudjelovali gosti iz Rečice.

Ufamo se, da šakica Hrvatov ki smo još ovde, da ćemo i nadalje čuvati naše tradicije, kulturu i dragi nam hrvatski jezik.

Franci Kišov

KUD Konoplje iz Kemlje s voditeljem Franjom Nemetom

Jesen u Lukovišću uz berbu kukuruza

U organizaciji lukoviške Hrvatske samouprave, 21. rujna održana je priredba pod nazivom Jesen u Lukovišću uz berbu kukuruza. Berba kukuruza, potom „tušćenje“ kukuruza kod Zavičajne kuće, a u domu kulture, projekcija filma iz 1952. godine, zatim večera i druženje uz glazbu. Hvala na poslanim fotografijama Biserki Brantner-Kolarčić. Kao i uvijek kazuje nam predsjednica Hrvatske samouprave Lukovišća Ruža Bunjevac željeli smo i ovga puta prikazati i dočarati dio tradicijske kulture podravskih Hrvata.

Branka Pavić Blažetin

Mala stranica

Maturalno putovanje u Dubrovnik

Zahvaljujući dugotrajnoj plodonosnoj suradnji naše ustanove i dubrovačkog Doma učenica, i ove je godine naš razred mogao otputovati na maturalni izlet u Dubrovnik. Izlet je trajao od 23. do 29. kolovoza. Ovaj je izlet jako važan za sve učenike, naime ovo je zadnja prilika da budeмо zajedno prije završetka gimnazije, i to u gradu koji se s pravom može nazvati biserom Hrvatske.

Dočekala nas je i bivša i novoimenovana ravnateljica Doma s ručkom i s velikom radošću. Proveli smo prekrasne dane u gradu, domaćini su nam organizirali razne sadržajne programe. Imali smo priliku pogledati Dubrovnik s turističkim vodičem, posjetili smo Prirodoslovni muzej, Dom Marina Držića, uspjeli smo se na gradske zidine, odakle je panorama bila fantastična. A kamo li sa Srđa na koji smo se uspjeli žičarom u predvečernje sate! Vidjeti osvjetljeni Dubrovnik s visine, bio je doživljaj koji je nemoguće opisati riječima. Na Srđu smo posjetili i Muzej Domo-vinskog rata. Slike i filmovi o ratu vrlo su nas rastužili. Posjetili smo grad Cavtat autobusom, gdje smo se kupali na plaži. Ondje smo posjetili Mauzolej obitelji Račić koji je izradio veliki hrvatski kipar Ivan Meštrović, i prošetali obalom mora do plaže. Nažalost, bila je prevelika gužva. Naša je omiljena plaža bila Danče, koja je bila blizu dačkog doma. Tamo su bile goleme stijene s kojih smo mnogo skakali. Večeri su uglavnom bile slobodne, mogli smo ići u grad. Jednog smo dana navečer išli na predstavu „Lindó“. Oduševila nas je, plesači su bili izvanredni, precizni i lijepo obučeni u narodne nošnje, zastu-

pali su razne naraštaje. Mnogo plesova nam je bilo poznato jer je u našoj školi velika tradicija učenja hrvatskih folklornih plesova. Sutradan smo brodom otplovili na Lokrum. Taj je otok zaštićen, životinje kao pauni, zečevi, kornjače tamo slobodno žive, okolica je vrlo čista, ima dosta restorana gdje se izletnici mogu osvežiti, okrijepiti. Bilo je vrlo zanimljivo vidjeti Benediktinski samostan u kojem su snimali seriju Game of Thrones, mnogi su se od nas slikali u Prijestolju. Inače, vodič nam je kroz grad uvijek pokazivao mjesta na kojima su snimali taj film. Našli smo odlične stijene za odmaranje u hladovini. Moj omiljen dan bio je taj koji smo proveli na Lokrumu. Cijeli smo se dan sunčali i kupali u moru, vratili smo se tek navečer.

Hrana u Domu bila je odlična, kuhali su nam sve što volimo. Smještaj također. Oduševila nas je ljubaznost djelatnika Doma.

U ime cijelog razreda još jedanput zahvaljujem domaćinima, jednako kao i našim sponzorima koji su nam omogućili ovo nezaboravno putovanje u našu matičnu domovinu, ponajprije Zakladi HOŠIG-a i Hrvatskoj samoupravi XIII. i XVII. okruga te Hrvatskoj samoupravi grada Budimpešte. Ovaj će nam tjedan uvijek ostati u sjećanju. Hvala na svemu!

Danica Romac
učenica 12. razreda HOŠIG-a

Petribi su iznimno važne hrvatske veze

Petriba je možda jedno od najugroženijih naselja glede odnarođenja, asimilacije, naime u njoj već više od četrdeset godina ne djeluje narodnosna škola, a danas više ni dječji vrtić, desetljećima je bila odcijepljena po cestovnoj povezanosti s drugim hrvatskim pomurskim naseljima. Jedina nada za njegovanje hrvatske kulture i jezika jest povezivanje s matičnom domovinom i s ostalim pomurskim hrvatskim naseljima. Petripska Hrvatska samouprava, na čelu s Jožom Kranicom, sa svojim mogućnostima nastoji gajiti te veze, prije 22 godine i službeno je potpisan sporazum s Ivanovcem, i na hrvatske priredbe svaki put poziva kulturne skupine iz okolnih mjesta, odnosno iz prijateljskog naselja Ivanovca (Međimurje). Tako je bilo i 10. kolovoza kada je priređen Hrvatski dan u Petribi. Na hrvatski su se kulturni program okupile pomurske udruge: Pjevački zbor KUD-a Sumarton, serdahelski Mješoviti pjevački zbor, pustarska Plesna skupina, Pjevački zbor i dramska sekcija KUD-a Katruže te Pjevački zbor „Petripske ružice“. Predsjednik Hrvatske samouprave Jožo Kranic u svome pozdravnom govoru zahvalio je svim kulturnim skupinama što su se odazvali pozivu jer, kako reče, u Petribi je sve teže očuvati hrvatski jezik, govori ga samo stanovništvo umirovljene dobi. Petripska djeca pohađaju u bečehelsku školu, gdje nema podučavanja hrvatskoga jezika. „Takvi susreti za nas, petripske Hrvate, mnogo znače u njegovanju jezika i kulture, to je prilika da i mi vježbamo naš materinski jezik i da predstavimo mladima bogatu hrvatsku kulturu“, kazao je g. Kranic. Pomurske su se skupine pripremala sa zavijčajnim pomurskim popijevkama, plesovi-

Petripske ružice na pozornici

Ivanovčani su se pripremili s kajkavskim igrokazom.

ma, a ono što je posebno obradovalo publiku bila je šaljiva scenska igra na kajkavskom narječju u izvedbi članova ivanovečkoga Mješovitog pjevačkog zbora KUD-a Katruže. Predsjednik KUD-a Stje-

pan Mesarić radi na tome da njihovo društvo uvijek nastupa na petripskim priredbama jer im je vrlo lijepo družiti se s petripskim Hrvatima. Prema njegovu mišljenju njihov govor, njihove popijevke posebno su blago kajkavske baštine. KUD Ivanovec organiziranjem priredbe „Pjesmarica naših mamica“ nastoji očuvati izvorne međimurske popijevke, koje su se nekada pjevale bez ikakve pratnje u jednome glasu. Na tu priredbu Pjevački zbor „Petripske ružice“ uvijek stižu s osobujno lijepim popijevkama, rekao je g. Mesarić i dodao da bi volio da ova suradnja među naseljima ostane još jako dugo.

beta

KANIŽA

Hrvatska samouprava Zalske županije 4. listopada organizira izlet na Plitvička jezera za učenike viših razreda pomurskih osnovnih škola u kojima se predaje hrvatski jezik. Izlet je nagrada onim učenicima koji su odličaši iz hrvatskoga jezika u pojedinim razredima.

PUSTARA

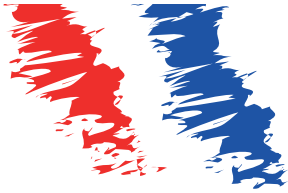
Mjesna i Hrvatska samouprava naselja 5. listopada priređuje uobičajenu Berbenu povorku u suradnji sa susjednim Mlinarcima, na koji pozivaju sve zainteresirane. Okupljanje sudionika počinje u 13.30 kod nogometnog igrališta. U 14 sati kreće povorka preko Mlinaraca, vinograda Šandoriće do pustarskoga doma kulture gdje će se odvijati kulturni program. Nastupaju djeca mjesnog dječjeg vrtića, Pjevački zbor „Biseri Pustare“ i domaća Plesna skupina.

Okupljeni na ovu priredbu

Soproni Čakav Katedra Program liste Hrvati-Čakavska katedra

Birajte DRŽAVNU LISTU BROJ 1

da bi **ČA – KAJ – ŠTO** ostalo naše bogatstvo

Ča mi kanimo?

1. Kanimo čuvati, oživiti i jačati kulturni i jezični identitet svih Hrvatov u Ugarskoj.
2. Svi hrvatski govori u našem orasgu neka budu jednako vrijdni.
3. Bez mladine nimanmo budućnosti, zato su nam oni na svi nivoi (školsko, kulturno, znanost, mediji) na prvom mjestu.
4. Cilj nam je da u našem političnom hrvatskom žitku bude razumnog i otvorenog dijaloga i transparentnosti.
5. Tribamo upeljati nove mehanizme, da se današnja situacija promini i da prekoraknemo prik naše podijeljenosti i nesloge i to ne gledajući s kakovi čedu biti rezultati izborov.
6. Republika Hrvatska će se tribati u budućnosti jače uključiti u očuvanje našega identiteta prik većih projekto.
7. Hrvati u Ugarskoj su vrijdni katrīgi ugarskoga društva i imaju intelektualni potencijal i vridne ljude, ke moramo aktivirati, aš nam je njihova pomoć jako potrebna.
8. U Europskoj uniji se cijeni i podupire kulturna, jezična i etnička raznolikost, pa bi se morali i po tom pitanju uključiti s natječaji.
9. Moramo aktivirati i gospodarski element u našoj politici, ki je do sada bio na strani i utemeljiti odbor za to pitanje.

Birajte DRŽAVNU LISTU BROJ 1

kaj bi **KAJ – ČA – ŠTO** ostalo naše bogatstvo!

Kaj mi želimo?

1. Želimo čuvati, oživiti i jačati pozicije kulturno-jezičnog identiteta i posebnosti celega horvatstva.
2. Delamo na tem kaj bi bili jednako štímami si horvatski jeziki v Mederskem.
3. Prez mlade ga ne budućnosti, zato si mislimo, kaj bi na svim mogućim mestima v našem poslu (v školstvu, v kulturi, v znanosti i medijima), to bilo na prvem mestu.
4. Cilj nam je kaj stvorimo plodni, razumni, otprti dijalog i kaj bu naše samoupravljanje pregledno.
5. Naša regionalna podjeljenost i nesloga more prejti samo z novim institucionalnim mehanizmima , prez kaj bi znali kak budu zavšili izbori.
6. Republika Horvatska kak naša matica mora se bole i jakše fklučiti v financiranje nam važne naše važne projekte.
7. Horvati v Mederskem nisu hušji od drugih, znamo kaj smo , imamo dobre stručnjake na sim mestima v umetnosti i znanosti, oni su nam jako potrebni, zato je želimo fklučiti v naše projekte.
8. Europska unija poštuje i daje pomoč naši kulturi i jeziku, briguje se kaj bi se dogše stali med drugim svetom. Prek natječaja želimo dojti do penez za sakafele projekte.
9. V naši samoupravni politiki se moraju videti i gospodarski elementi, zato mislimo kaj bi za to trebali meti posebnoga odbora.

Birajte DRŽAVNU LISTU BROJ 1

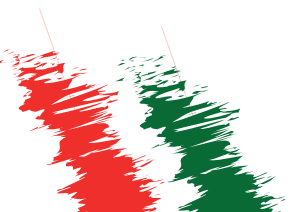
da bi **ŠTO – ČA – KAJ** ostalo naše bogatstvo!

Što mi kanimo?

1. Kanimo čuvati, oživiti i jačati pozicije kulturno-jezičnog identiteta i posebnosti svih Hrvata.
2. Zalažemo se za ravnopravnost svih hrvatskih govora u Mađarskoj.
3. Bez mladih nema budućnosti, stoga smatramo neophodnim da se na svim mogućim razinama našega djelovanja (školsko, kulturne i znanstvene institucije, mediji) ovo pitanje stavi na prvo mjesto.
4. Cilj nam je stvaranje plodnog, razumnog, otvorenog dijaloga i transparentnosti u našem samoupravnom sustavu.
5. Naša regionalna podijeljenost i nesloga može se prevazići tek pomoću potpuno novih institucionalnih mehanizama, bez obzira na ishod izbora.
6. Republika Hrvatska kao naša matica mora se intenzivnije i u znatno većem omjeru uključiti i angažirati u financiranju novih i za naš opstanak važnih velikih projekata.
7. Hrvati u Mađarskoj nisu marginalna zajednica, svjesni smo vlastitoga intelektualnoga potencijala, imamo vrhunske stručnjake na svim područjima umjetnosti i znanosti, njihova nam je potpora itekako potrebna, stoga ih želimo pridobiti preko konkretnih projekata.
8. Europska unija je zajednica koja cijeni i podupire kulturnu, jezičnu i etničku raznolikost, brine o opstanku svih manjina na njezinim prostorima. Putem neposrednih natječaja želimo pridobiti sredstva za razne projekte.
9. U našoj samoupravnoj politici se mora pojaviti i gospodarski element, stoga smatramo neophodnim da se konstituira poseban odbor za to područje.

**SAKI GLAS NAM JE VAŽAN! - MINDEN SZAVAZAT SZÁMÍTI!
VAŠA JE BUDUĆNOST V VAŠIH ROKAJ!**

Prvi nek budu prvi. Glasajte za Državnu listu broj 1!

POZIV

**Glasujmo za jedinu listu svih
Hrvata u Mađarskoj!**

Podržite listu Saveza Hrvata!

SHM

MAGYARORSZÁGI HORVÁTOK SZÖVETSÉGE
SAVEZ HRVATA U MAĐARSKOJ

Nek' se vidi da nas ima!

Savez Hrvata u Mađarskoj